

Prima instanță: T. Berdilă

Instanța de apel: G. Vavrin, I. Dănăilă și R. Petrov,

instanța de recurs: T. Vieru, V. Clevadî, N. Craiu, M. Pitic, O. Sternioală

ÎNCHEIERE

22 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Tatiana Vieru

Judecătorii: Valentina Clevadî, Nicolae Craiu,
Mariana Pitic, Oleg Sternioală

examinând cererea de revizuire depusă de către Tocaru Dumitru,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Tocaru Dumitru împotriva Inspectoratului de Poliție Cantemir, Inspectoratului General al Poliției, Ministerului Afacerilor Interne, Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, Ministerului Finanțelor și executorului judecătoresc Șevcenco Oleg cu privire la încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 21 septembrie 2016, prin care a fost admis recursul declarat de Inspectoratul de Poliție Cantemir, fiind casată decizia decizia Curții de Apel Cahul din 03 martie 2016 și hotărârea Judecătoria Cantemir din 29 octombrie 2015 cu emiterea unei noi hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă

La 08 mai 2015, Tocaru Dumitru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului de Poliție Cantemir, Inspectoratului General al Poliției, Ministerul Afacerilor Interne, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, Ministerul Finanțelor și executorul judecătoresc Șevcenco Oleg cu privire la încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 23 noiembrie 2014, la punctul de trecere a frontierei Giurgiulești i-a fost refuzată ieșirea din Republica Moldova, fapt pentru care a fost întocmită decizia privind refuzul ieșirii din Republica Moldova.

De către colaboratorii vamali a fost informat că este semnalat inadmisibil în sistemele informaționale automatizate naționale. La solicitarea unor explicații suplimentare a fost informat oral de către șeful de tură că pe numele său este dispusă interdicția de a părăsi teritoriul Republicii Moldova de către Judecătoria Cimișlia, fără a se indica motivele, dar pe supoziția unor amenzi/debite aflate în procedura executării silite.

Precizează reclamantul că în următoarea zi, 24 noiembrie 2015, s-a adresat la Judecătoria Cimișlia, pentru a afla motivele interdicției, fiind informat că a fost dispusă aplicarea interdicției la cererea executorului judecătoresc Șevcenco Oleg. Adresându-se în aceeași zi, executorului judecătoresc, ultimul i-a comunicat că a început executarea silită, în temeiul cererii formulate la 24 iulie 2014 de Inspectoratul de Poliție Cantemir pentru executarea procesului- verbal cu privire la contravenție numărul 2236 3049 4302 7128, încheiat la 22 aprilie 2014.

Ulterior, a prezentat executorului judecătoresc informația că acel proces-verbal cu privire la contravenție a fost contestat în instanța de judecată, astfel încât Inspectoratul de Poliție Cantemir nu avea temei legal de a solicita executarea silită pînă la momentul pronunțării hotărârii, executarea fiind suspendată de drept pe durata procesului. Totodată, i-a comunicat că acel proces-verbal cu privire la contravenție nu este valabil, fiind anulat prin hotărârea Judecătoriei Cantemir din 15 octombrie 2014, rămasă definitivă și irevocabilă prin neatacare, astfel, încât este necesar ca acesta să depună de urgență demersurile necesare pentru ridicarea măsurii interdicției de a părăsi țara.

Tocaru Dumitru a specificat faptul că au fost prezentate executorului judecătoresc argumentele indicate, mai mult a prezentat în original hotărârea instanței de judecată, iar ultimul, a refuzat să întreprindă careva demersuri fără achitarea taxei și spezele dosarului de executare.

În urma prezentării executorului judecătoresc dovada privind achitarea taxelor și spezelor, acesta a înaintat către Judecătoria Cimișlia demersul privind ridicarea măsurii interdicției de a părăsi țara. În aceeași zi, 24 noiembrie 2014, Judecătoria Cimișlia prin încheiere, a dispus ridicarea măsurii interdicției de părăsire a țării.

Consideră reclamantul că pîrîții se fac vinovați de prejudiciile directe aduse, iar în temeiul răspunderii civile delictuale se impune a fi obligați spre a fi despăgubit, atît în ce privește prejudiciul material, cît și prejudiciul moral.

În acest sens reclamantul a precizat că suma de 841 lei constituie plata taxelor și spezelor achitate executorului judecătoresc - sume de bani nedatorate întrucît executarea silită a fost pornită ilegal; suma de 400 lei reprezintă costuri extra cu combustibil. Suma de 1207,50 lei reprezintă câștigul salarial nerealizat pentru cele 2 zile în care a lipsit de la locul de muncă, indicând că este angajat la 2 locuri de muncă, la Cabinetul Avocat Victor Habasescu din București cu un salariu net de 781 lei românești și la KERRAKS UMG SRL-D din București, având un salariu net lunar de 1899 lei românești. Luna noiembrie 2014 a avut 20 zile lucrătoare, respectiv ziua de muncă la primul lor de muncă a fost remunerat cu 39,05 lei, iar la al doilea loc de muncă cu 94,95 lei, în total 268 lei pentru 2 zile, echivalent a 1207,50 lei MDL.

În ceea ce privește prejudiciul moral, indică reclamantul că potrivit art. 1404 Cod civil, precum și art. 1422 Cod civil, se impune acordarea despăgubirilor solicitate și în cuantumul solicitat, având în vedere că nu are antecedente cu privire la regimul de circulație pe drumurile publice, este un cetățean cu un comportament civilizată și coerent. Nedreptatea care i s-a întîmplat a zdruncinat din temelie încrederea pe care o purta față de organele de drept, lovindu-se de abuzul și intransigența celor care sunt chemați să vegheze la corectitudinea și legalitatea aplicării legii.

Solicitând Tocaru Dumitru încasarea în mod solidar din contul Inspectoratului de Poliție Cantemir, Inspectoratului General al Poliției, Ministerului Afacerilor Interne,

Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, Ministerului Finanțelor și executorului judecătoresc Șevenco Oleg în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 2448,50 lei, prejudiciul moral în sumă de 15000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Cantemir din 29 octombrie 2015, acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul Inspectoratul de Poliție Cantemir, prin intermediul Trezoreriei de Stat teritorială Cantemir în beneficiul lui Dumitru Tocaru prejudiciu material în sumă de 2448, 50 lei, prejudiciul moral în mărime de 1500 lei, în total 3948,50 lei. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate (f.d. 92, 109-114).

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 03 martie 2016, a fost admis apelul declarat de Inspectoratul de Poliție Cantemir, fiind casată integral hotărârea Judecătoriei Cantemir din 29 octombrie 2015, dar din alte motive, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul Inspectoratului de Poliție Cantemir în beneficiul lui Dumitru Tocaru prejudiciul material în sumă de 2448, 50 lei, prejudiciul moral în mărime de 1500 lei, în total 3948,50 lei. S-a dispus încasarea din contul Inspectoratul de Poliție Cantemir în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 370 lei. În rest, pretențiile lui Tocaru Dumitru au fost respinse ca fiind neîntemeiate (f.d. 167, 169-181).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 septembrie 2016 a fost admis recursul declarat de Inspectoratul de Poliție Cantemir, fiind casată decizia Curții de Apel Cahul din 03 martie 2016 și hotărârea Judecătoriei Cantemir din 29 octombrie 2015 cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d. 210-217).

La 29 decembrie 2016, prin intermediul oficiului poștal, Tocaru Dumitru a depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 21 septembrie 2016 prin care a solicitat admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 21 septembrie 2016 cu rejudecarea pricinii.

În motivarea cererii, revizuentul a indicat drept temei pentru revizuirea înaintată art. 449 lit. b) CPC, - au devenit cunoscute unele circumstanțe esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute anterior.

În acest context a menționat că, au devenit cunoscute unele circumstanțe noi și anume faptul că nu a avut cunoștință despre judecarea recursului în instanța de recurs.

Susține că cererea de recurs declarată de Inspectoratul de Poliție Cantemir a fost expediată la adresa din Republica Moldova, or. Cimișlia str. Vasile Alecsandri 97 ap. 10, însă la materialele pricinii nu este confirmarea de primire a trimiterii poștale sau procesul-verbal a înmânării prin agent procedural. Revizuentul a menționat că în cererea de chemare în judecată a indicat că locuiește în or. București str. Sfântul Ilie 5 et. 3 ap. 3.8 sectorul 4 România, însă cererea de recurs a fost expediată doar la adresa din Republica Moldova.

În conformitate cu art.452 alin. alin. (1) și (3) CPC al RM, instanța examinează cererea de revizuire în ședință publică în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor, însă nu împiedică examinarea cererii de revizuire.

În conformitate cu art.444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Conform art.6 alin. (7) din Legea privind actele legislative nr.780 din 27.12.2001, în cazul în care între două acte legislative cu aceeași forță juridică apare un conflict

de norme ce promovează soluții diferite asupra aceluiași obiect al reglementării, se aplică prevederile actului posterior.

Coraborînd prevederile art.452 alin.(1) CPC cu art.444 CPC, care este modificat printr-o Lege ulterioară ce promovează soluții diferite privitor la citarea și participarea părților, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a examina cererea de revizuire în lipsa participanților potrivit regulilor de examinare a recursului.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca inadmisibilă din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) CPC după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În susținerea cererii, revizuentul a indicat drept temei art.449 lit. b) CPC - au devenit cunoscute unele circumstanțe esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute anterior.

În conformitate cu art. 450 lit. b) CPC, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art. 449 lit. b).

Cu referire la prevederile normei enunțate, Colegiul ține să menționeze că termenul de depunere a cererii de revizuire reprezintă intervalul de timp înăuntrul căruia poate fi exercitată calea de atac a revizuirii. Termenul dat este unul legal și imperativ.

În interpretarea corectă a prevederii enunțate, instanța de revizuire relevă că, circumstanțele sau faptele menționate, trebuiau să existe obiectiv pînă la pronunțarea hotărârii, iar revizuentul nu putea ști despre aceste circumstanțe anterior pronunțării hotărârii, revizuirea căreia se atacă.

Analizând cererea de revizuire prin prisma prevederilor legale menționate, Colegiul concluzionează că de către revizuent nu a fost respectat termenul de depunere a cererii de revizuire.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul reține că Tocaru Dumitru a invocat ca temei de revizuire faptul că nu a avut cunoștință de cauză despre judecarea recursului, întrucît acesta a fost expediat la adresa din Republica Moldova, or. Cimișlia str. Vasile Alecsandri 97 ap. 10, cu toate că în cererea de chemare în judecată a indicat că locuiește în or. București str. Sfîntul Ilie 5 et. 3 ap. 3.8 sectorul 4 România.

În acest aspect, se constată că, deși revizuentul indică că nu a cunoscut despre examinarea cererii de recurs declarate la 26 mai 2016, concretizată ulterior la 08 iunie 2016, cererea de revizuire depusă la 29 decembrie 2016, este depusă cu depășirea termenului prevăzut de lege de depunere a cererii de revizuire. Or, decizia Curții Supreme de Justiție a cărei revizuire se solicită a fost pronunțată la 21 septembrie 2016, iar revizuentul nu a demonstrat că nu a cunoscut anterior circumstanțele invocate a fi noi, precum și nu a dovedit că a întreprins toate măsurile pentru a afla aceste circumstanțe în timpul judecării anterioare a pricinii.

La cazul prezentei cereri de revizuire depusă de către Tocaru Dumitru, cu referire la termenul de adresare în instanța de revizuire, revizuentul a indicat că nu a omis termenul de depunere a cererii de revizuire, deoarece a făcut cunoștință cu decizia Curții Supreme de Justiție din 21 septembrie 2016 prin intermediul cancelariei Judecătorei Cantemir la 30 noiembrie 2016.

Cu referire la argumentul enunțat, instanța menționează că decizia Curții Supreme de Justiție a cărei revizuire se solicită a fost emisă și plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție la 21 septembrie 2016. Totodată potrivit scrisorii de însoțire anexate la materialele pricinii precum și argumentul invocat de revizuent în cererea depusă, copia deciziei instanței de recurs a fost expediată revizuentului la adresa or. București str. Sfântul Ilie 5 et. 3 ap. 3.8 sectorul 4 România, la 21 septembrie 2016 (f.d. 218).

Prin urmare circumstanțele enunțate denotă faptul că revizuentul a cunoscut despre examinarea cauzei și respectiv a beneficiat de posibilitatea reală să se folosească cu bună credință de drepturile sale procedurale. Or, în conformitate cu art. 56 alin. (3) CPC, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Invocarea de către revizuent în cererea de revizuire precum că a cunoscut despre examinarea recursului doar la 30 noiembrie 2016, nu poate fi reținut de instanță, deoarece în acest sens nu a fost prezentată nici o probă care ar putea fi apreciată în favoarea afirmațiilor revizuentului.

Suplimentar cu referire la argumentul menționat, instanța indică că conform cererii de chemare în judecată, Tocaru Dumitru a indicat că locuiește în or. București str. Sfântul Ilie 5 et. 3 ap. 3.8 sectorul 4 România, însă are domiciliul și în Republica Moldova, or. Cimișlia str. Vasile Alecsandri 97 ap. 10 (f.d. 4).

La examinarea pricinii în prima instanță și instanța de apel, corespondența a fost expediată lui Tocaru Dumitru și recepționată de către acesta potrivit avizelor de recepție atât în or. București str. Sfântul Ilie 5 et. 3 ap. 3.8 sectorul 4 România, cât și în Republica Moldova, or. Cimișlia str. Vasile Alecsandri 97 ap. 10 (48, 88, 138-139).

Totodată instanța menționează că la expedierea cererii de apel suplimentare, plicul a fost returnat cu indicația că corespondența transmisă lui Tocaru Dumitru la adresa or. București str. Sfântul Ilie 5 et. 3 ap. 3.8 sectorul 4 România nu a fost reclamată (f.d. 147).

Astfel instanța indică că atât în cererea de chemare în judecată, cât și din cererile de examinarea a pricinii în lipsa sa, Tocaru Dumitru nu a specificat la care adresă anume urmează să-i fie expediată corespondența, ci a indicat că locuiește în or. București str. Sfântul Ilie 5 et. 3 ap. 3.8 sectorul 4 România, însă are domiciliul și în Republica Moldova, or. Cimișlia str. Vasile Alecsandri 97 ap. 10 (f.d. 4).

Prin urmare, luând în considerație faptul că una din corespondență expediată lui Tocaru Dumitru la adresa or. București str. Sfântul Ilie 5 et. 3 ap. 3.8 sectorul 4 România a fost returnată ca fiind nereclamată, copia cererii de recurs a fost expediată la adresa din Republica Moldova, or. Cimișlia str. Vasile Alecsandri 97 ap. 10 unde revizuentul a recepționat potrivit avizelor de recepție și altă corespondență.

Curtea Europeană a arătat că revine în primul rând celor interesați să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (cauza Agapito Maestre Sanchez contra Spaniei, nr. 29608/02, hotărârea din 4 mai 2004) și că autoritățile judiciare nu sunt răspunzătoare pentru faptul ca reclamantul nu a luat măsurile corespunzătoare pentru a asigura primirea efectivă a corespondenței trimisă la adresa indicată chiar de el (cauza Oleksiy Grygorovych Boyko c. Ucrainei, nr. 17382/04 hot din 23 octombrie 2007).

Revizuirea este o cale de retractare a hotărârii și nu de reformare. În cadrul revizuirii nu se verifică legalitatea și temeinicia hotărârii adoptate, ci în baza unor temeuri strict prevăzute de lege are loc redeschiderea procesului și aceste temeuri trebuie să fie obiective, reale și legale.

Instanța consideră că motivele invocate în susținerea cererii de revizuire se referă la dezacordul cu soluția pronunțată și nu relevă prin prisma art. 449 Codul de procedură civilă careva temeuri legale ce ar justifica retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile.

Revizuentul în argumentarea cererii nu invocă careva circumstanțe sau probe care a-r putea fi raportate la temeiurile stabilite de norma procedurală.

Pornind de la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere printre altele, că atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (cazul Brumărescu contra României).

Inadmisibilitatea unei asemenea intervenții de mai multe ori a fost afirmată de către jurisprudența CEDO. Curtea, a reiterat că, dreptul la o instanță, garantat de art. 6 paragraful 1 din Convenție, presupune respectarea principiului preeminenței dreptului.

Sub acest aspect, se va menționa și faptul că, admiterea cererii de revizuire în împrejurările reținute va constitui incontestabil o încălcare a principiului securității raporturilor juridice (Popov (2) contra Moldovei, E. Duca contra Moldovei ș. a), prin urmare aceasta urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

În urma celor reținute supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție evidențiază că procedura de revizuire prevăzută de art. 449-453 Codul de procedură civilă servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art.6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Astfel, securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata, adică caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, care cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare.

O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare.

Pentru a se putea cere revizuirea unei hotărâri date de o instanță de recurs, se impune ca să fie stabilirea unei alte stări de fapt decât cea care fusese reținută în fazele de judecată anterioare, fie aplicarea altor dispoziții legale la împrejurările de fapt ce fuseseră stabilite, în ambele ipoteze urmând să se dea o altă dezlegare raportului juridic dedus judecării.

Analizând argumentele invocate de către revizuent în raport cu prevederile art. 449 Codul de procedură civilă, instanța reține că, argumentele invocate de revizuent nu pot servi drept temei de revizuire și nu se încadrează în prevederile normei legale.

Din considerentele menționate mai sus, cererea de revizuire depusă de Tocaru Dumitru urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

În conformitate cu art.270, art.453 alin.(1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Se respinge, ca fiind inadmisibilă, cererea de revizuire depusă de către Tocaru Dumitru împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 21 septembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Tocaru Dumitru împotriva Inspectoratului de Poliție Cantemir, Inspectoratului General al Poliției, Ministerului Afacerilor Interne, Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, Ministerului Finanțelor și executorului judecătoresc Șevcenco Oleg cu privire la încasarea prejudiciului material și moral.

Încheierea nu este supusă nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Valentina Clevadî

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Oleg Sternioală